

יומן 6497 | כ"ה טבת תשע"ב | 20 בינואר 2012

יומן גבעת ברנר

**סוף הוא תמיד
התחלה של
משהו אחר**

לשקדיה האצילה מול בית אלה

דבר העורך

פעם "עונת המלפפונים" היה פרק זמן מוגדר למדי, שבו ידעת שאין לצפות לשום דבר מהותי, רק לזוטות. היום, יש לי תחושה שמנסים לפרוש את פרק הזמן הזה, על מרבית חודשי השנה. מין תהליך שמרדים את החברים ומרגיע אותם "כזה כאילו", הכל בשליטה! אם יהיה משהו חדש ועדכני נספר לכם.

אבל אני לא רגוע, משום מה. יש לי כמה חברים שמדווחים לי על התפתחויות בנושאים שונים, על מהלכים כאלה ואחרים, על התפתחויות לכאן ולכאן, בקיצור "רואי שחורות". ואני, שיושב בעמדת "זה שאמור לדעת" ולדווח, מוצא את עצמי ללא מידע ממקורות מוסמכים. אני יודע שאני הולך להרגיז כמה חברים ואולי גם כמה ממלאי תפקידים אבל... יוצא מכרז למנהל בריכת השחייה, למה? אני סברתי לתומי שיגאל עושה עבודה טובה, לשביעות רצון הציבור הרחב, נגמרה קדנציה, מה? רכז התרבות המיתולוגי עודי מנור סיים את תפקידו. נגמרה הקדנציה ככה פתאום? לא ידענו ולא בחרנו רכז מחליף ונתקענו בלי ממלא מקום...

מותר גם להגיד כמה מילים טובות למי שמילא את תפקידו באמונה. מי צריך לעשות את זה? מה יהיה עתידם של גופים שמתוקצבים על ידי התרבות, כמו "החברים של ברנר"? הקפאה עמוקה?

הולכים לבחירות למועצה האזורית. במקביל גם מצביעים על עוד כמה דברים, על מה? מה זה ועד מקומי? תחומי אחריותו, החברים בו, מה בינו להנהלת הקהילה הקיימת.

יש גם דברים אחרים, קטנים, פעוטים, של שמחת חיים, כמו לידות, חתונות, קבלת דרגה, קבלת תואר אקדמי, ימי הולדת עגולים וכו'. גם על זה כדאי לדווח. מי שמעוניין מתבקש לספר לחגית פורטנוי (בדרך כלל בחדר האוכל) או להעביר מידע במייל לכתובת שלנו. ואם בא לכם לכתוב משהו, גם זה חוקי. כי היומן הוא המקום הטוב ביותר לפרסם ובניגוד למחשב אפשר גם לקחת אותו לשירותים.

שבת שלום
ישי בונה

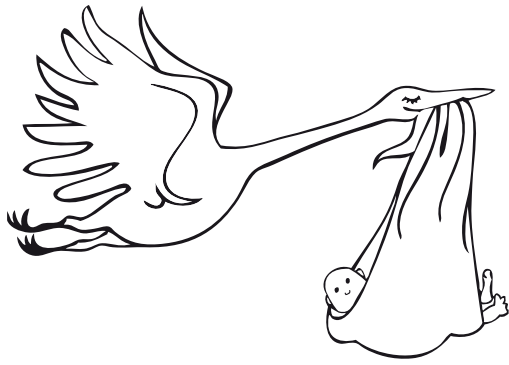

צילום השער: סטודיו אופירה ויעל

עורך ישי בונה | הקלדה אסתי מזרחי | עיצוב יעל יעקבי | צילום מיכל יצחקי
איורים יוקי שטל | דפוס חנוך קלנסקי

הכתובת שלנו לרשותכם - yoman@gbrener.org.il

מזל טוב!

מזל טוב
 ארונית ולביט מנלה אבולדת הבן
 אח אליה ודנה
 נכד אילנה ויוני מנלה
 ואלומית ורסאל דיוקרי
 למען ארבע נחת ואולי יחד עם כל בני המשפחה

דנה - בת בכורה נולדה
 אילנה (לטייר) ודורון צומי
 נכד אבה וצביקי
 ואלומית ואלומית צמי
 ליהיה במזל טוב, רב נחת ואולי
 וכן ירבו!!!

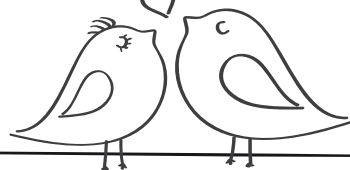
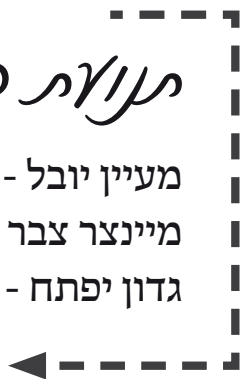

באו בהרית בנישואים אורית ממרי וצמית לטראוס
 ברכות ארבע וחוסן איחולים למזל טוב
 עם אחנה לטראוס ולמנויקה וברל דיילצווים

מנוחת ביטוב

מעייין יובל - התגייסה לצה"ל
 מיינצר צבר - מתגייס לצה"ל
 גדון יפתח - השתחרר מצה"ל
 בהצלחה!

אמלבי גבולת ברנר לאומי

מזה שנים רבות אנו עוסקים בטיפול באישור הכביש (העוקף המזרחי) אל אזור התעשייה הדרומי ובו המרכז הלוגיסטי של חברת "ברנר לוגיסטיקה בע"מ".

המחלוקת בנושא הביאה בימים האחרונים לאירועים קשים, אשר אנו בטוחים כי אין אחד מתושבי השכונה או חברי הקיבוץ שרצה בהם, כפי שגם אף אחד לא היה בוחר לחיות במקום בו מחלוקות קשות (עקרוניות וחשובות ככל שיהיו) יובילו להסלמה שכזו. אין לנו ספק, כי השפעות המעגלים הרחבים יותר של מצב זה עלולות לפגוע במרקם החברתי, אותו אנו מנסים לבנות, צעד אחר צעד, במישורים השונים של חיינו. מובן כי כולנו רוצים לבסס ביישוב סביבה וקהילה עם איכות חיים טובה. לדוגמא תחומי החינוך והתרבות, בהם נבנית כאן מערכת חיים עם שיתופי פעולה טובים, לטובת עתידה של הקהילה כולה ולטובת הילדים הגדלים כאן. ברצוננו לידע אתכם בפרטים הקשורים בנושא המרכז הלוגיסטי, על-מנת שנדע היכן עומדים הדברים.

להלן הפרטים לשלב זה:

- הטיפול בכביש החלופה המזרחית החל כבר לפני כתשע שנים, במסגרת תכנית הרחבת בית העלמין וכביש גישה לבית העלמין ולאזור התעשייה.
- במהלך השנים וברשויות התכנון השונות, היה עלינו להתמודד עם התנגדות החברה להגנת הטבע אשר התנגדה לתוואי הכביש.
- בהתאם להחלטת ועדת הערר שליד המועצה הארצית לתכנון ובניה, הגשנו תכנית מתוקנת לועדת ההתנגדויות של הוועדה המחוזית לתכנון ובניה. אנו ממתניים להודעה על מועד דיון מהוועדה, אך בד בבד פועלים כדי לזרז את מועד כינוסה, כך שלכל המאוחר עד סוף חודש ינואר (תום 60 יום מהגשת התוכנית המתוקנת) יתקיים הדיון.
- בישיבתה מיום 28/12/11 של ועדת תנועה של המועצה האזורית הוחלט כי ראש המועצה (ביושבו כיו"ר ועדת התנועה), ימנה מהנדס תנועה אשר יתבקש להכין דו"ח לפתרונות הבטיחות הנדרשים.
- עם תחילת עבודתה של חברת "כץ משלוחים" בשטח "ברנר לוגיסטיקה" תנועת המשאיות תתנהל בנתיבים המותרים עפ"י חוקי המדינה. במקביל, נקדם את יישום ישום המלצות יועץ התנועה שימונה, וע"פ החלטות מוסדות התכנון.
- נסיונות להגיע לשיתוף פעולה עם נציגי השכונה (למשל בחירת יועץ תנועה במשותף) לא צלחו.

אנו מאמינים כי יש לשבת ביחד ולהגיע לפתרון שיעמוד בתנאים אותם כופים עלינו חוקי המדינה. גם אם החוקים מקשים עלינו, הדרך להיאבק בהם צריכה לעבור דרך שיח משותף (ארוך ככל שיהיה) ולא בדרך של פיצול הכוחות.

עלינו להתאחד למציאת פתרונות ביניים ופשרות מוסכמות עד להצלחת המאבק וסלילת הכביש המזרחי אשר כולנו מייחלים לאישורו המהיר. עד לאישור זה נפעל ככל הנדרש להשגת ההתאמות הנדרשות בהיבט הבטיחותי.

אנו מזמינים את כולנו לשנות את הכיוון, אשר מוביל אותנו למצבים בהם אין לנו שליטה על הנעשה וחרושת שמועות והאשמות מתגלגלת בשבילים. הדרך להסלמה קצרה; הדרך לחשיבה ושיתוף פעולה ארוכה וקשה יותר, אך בוודאי שבסופו של דבר משתלמת יותר.

צביקי רמות, עמי דבש

לשלומית, עמי ולכל חברי בישוב גבעת ברנר

ראוי שהחיבור בין הקבוץ לשכונת דקלים יעסיק אותנו ומכאן שדברי שלומית פותחים פתח לדיון חשוב. עם זאת לתפיסתי הגישה הרואה מלחמה בין שני מחנות, בין בני אור לבני חושך אינה נחלתי. מלחמה הינה תהליך קיצוני שיש בו רק מפסידים. הפיצול לרעים וטובים, בהנחה שאצלנו כל הטוב ואצלם כל הרע אינו משקף את המציאות. אנחנו כולנו גם וגם.

בשלב בו עלה בגבעת ברנר רעיון לבנות שכונה קהילתית התפתחה אצלנו פנטזיה על יצירת חברה משותפת. כמו הורים לקראת לידת ילדם, החולמים על תינוקם העתידי גם אנחנו חלמנו על השכונה כעל ישות דמיונית. כשהרך הנולד הופיע הופתענו לגלות שהוא אינו זהה למצופה. האמת שלעיתים הוא בועט, עושה את צרכיו, לא מאפשר לנו לישון כפי שהינו רגילים ומחייב אותנו לשנות את הרגלינו. אז מה אם הוא לא בדיוק מה שחלמנו? הוא שלנו גם אם הוא שונה. כן, נכון שלעיתים בא לי לזרוק אותו מהחלון. אז מה? לחשוב מותר. לבצע אסור!

כן, התאכזבתי מהעובדה שבועדת הקבלה, כל המבקשים להתקבל לשכונה, ציינו עד כמה החינוך שלנו נהדר. מאז אכלוס השכונה אני חוזה במהלך של תביעות לשינויים. זה מכעים ומתסכל אבל לגיטימי. קיוויתי שהתהליך יהיה שונה, אבל ידעתי שגם אנחנו נדרש להשתנות. אנחנו מצויים בתהליך של למידה והתאמה שנדרש בו אורך רוח וסבלנות. אנחנו בשלב של "מחלות ילדות" שצריך לעבור אותם ולנסות שהנזקים לא יפגעו בשום אבר משמעותי. היום מוקדם מדי לסכם.

נכון שהתפטרתי מניהול פורום חינוך על רקע אידיאולוגי. אני דוגל במושג הגשמה כפי שהוא נתפס בתנועות הנוער החלוציות הציוניות. במרכזו הקמת חברה ראויה באמצעות קבוצות שיתופיות. ההחלטה שהתקבלה, לדעתי, הינה תוצר של העדר שיח אידיאולוגי. חסרונו של שיח אידיאולוגי הינו עובדה הנוכחת בחיינו החברתיים והחינוכיים זה שנים רבות. התפטרתי כי להבנתי נכשלתי בניסיון להנחיל את דעתי. במשטר דמוקרטי, בסופו של דבר קובע הרוב. הרוב, שכלל חברי קבוץ והורים מההרחבה, החליט בניגוד לדעתי. אין לי טענות לשום גורם מלבד לעצמי. לא השכלתי לנהל שיח בונה לא עם חברי בקבוץ ולא עם שכני בשכונה הקהילתית. אולי ציפיתי שהדברים יהיו מובנים מאליהם ואולי הנחתי שהמערכת תתגייס ותעשה את המלאכה. אפשר ויש לי שותפים לאי העשייה, אבל האחריות היא קודם כל שלי. המסקנה ההגיונית היא שהרוב מבקש משהו אחר ועם כל האכזבה יש לכבד את החלטת הרוב ולאפשר לדבר האחר להתקיים.

אז מה הפתרון?

אני לא בטוח שיש דרך אחת. הדרך שעשויה להניב אפשרות לחיים משותפים תוך כבוד הדדי והבנה היא דרך ההידברות. האפשרות לשיח פתוח בין חברי הקבוץ לתושבי שכונת דקלים ולנקלטים החדשים תביא אולי לשילוב מתוך הכרות עם הצרכים המגוונים של כל צד. אישית אשמח להצטרף לכל יוזמה שתאפשר הידברות. ההידברות חיונית כי העיקר לטעמי טמון בכך שהשכונה הביאה לגבעת ברנר גם ברכה. קלטנו לשכונה קהילתית אנשים שרובם בעלי יכולת וכוונות טובות (כמונו), שבילי הקבוץ שוקקים בילדים תוססים ומלאי שמחת חיים וזכינו, כך אני מקווה, בסיכוי לחיים עשירים ומגוונים לכלל תושבי הישוב.

שבת שלום,
יורם כהן

מי שבא אולי לא כל כך ברוך הבא

מאמר 1

תחת הכותרת "מי שבא ברוך הבא", נכתב ביומן הקודם כי החלטה מערכתית שנעשתה בהנהלת בתי הילדים בכובד ראש קובעת בעצם "נא לא לבוא". כך בתמצית נענה בנצי שתהה מדוע סבא לא יכול להיות נוכח בגן ביום הולדת נכדו. שאל למה, ולא נענה. התשובה (שבעיני אינה תשובה) היתה "כי החלטנו". ועוד נכתב שאין להרחיב על כך, כי השיח צריך להיות עם ההורים. האמנם!!!
כסבא, אני שואל "באמת, סבא לא ראוי לקבל תשובה?"
יתר על כן, מתבקש הציבור לא להתערב בהחלטות הענף, כי ענף הגיל הרך לא מתערב בהחלטות של הנהלות ענפים אחרים.

אכן לא ראוי להתערב בהחלטות החקלאות איזה טרקטור לקנות או בהחלטות המשתלות איזה סוגי צמחים למכור או בהחלטות בית חלומותי אם להפעיל את הטרקטור אבל בהחלט ראוי להתערב אם במרכולית יחליטו לא למכור גבינות או עגבניות ויסתפקו בתשובה "כי החלטנו", וראוי להתערב אם בנוי יחליטו לא להשקות את הדשאים הציבוריים, ודי בדוגמאות אלה.

ציבור הסבים והסבתות זכאים לתשובה יותר מפורטת (אולי בכל זאת) והבקשה לא להתערב בהחלטות ענף כמו הגיל הרך לדעתי אינה נכונה.

קובי גלאור

מעורבות איננה התערבות

מאמר 2

"אנו לא מתערבים בהחלטות של אף הנהלת ענף בגבעת ברנר, וכך ראוי שינהגו איתנו". אלו מילות הסיכום של עדה ניב, רכזת החינוך בגיל הרך לתמיהה והכעס שהבעתי על כך שלא מזמינים סבים וסבתות לימי הולדת של הנכד/ה. אעיר לכך שלוש הערות:

1. ענף החינוך איננו ענף רגיל כשאר הענפים, והוא נוגע לכל אחד באופן אישי. כל הסבר נוסף מיותר. רק אעיר שהוא נקרא בפינו "החינוך המשותף".
2. רק לאחרונה סיימנו מספר אספות שעסקו בבינוי רוצה לומר, אף הבינוי נוגע לכולם ומותר להביע דעה הן על המדיניות והן על הביצוע, וטוב שכך. במה החינוך נופל מהבינוי?
3. כדוגמה: לו הייתה מעורבות של הציבור לעת בנייה ושיפוץ מבני החינוך לאחרונה, ולו היה נמסר מידע אמיתי ובזמן אמת לציבור, ייתכן שלא היו קורים הדברים הבאים או חלקם: לא היה קורה שמוציאים את "הנעורים" מגן אשל ומשפצים את הגן לצרכי הגנים ואת הסנדלרייה עבור "הנעורים" (עדיין מתוכנן שם שלב נוסף במאות אלפי שקלים). וכן, משפצים את גן סיגלון (שהיה מיועד להשכרה לאחר פינוי המזכירות משם) כל זה בעלות של למעלה משלושת רבעי מיליון ₪, לא כולל טיפול במשרד "החינוך". לאחר מכן. כיום, שני המבנים של אשל וסיגלון כמעט ועמדו ריקים, עד ש"החינוך המשלים" ניצל את ההזדמנות ונכנס לגן סיגלון (בשיטת האלתור ולא כמתוכנן).

נ.ב: אכן מקבלים אותי מאד יפה בגן על פני כל השנה, אבל מדוע סוגרים את הדלת בפני ובפני סבים אחרים, דווקא בימי הולדת!?

בנצי פרידמן

מורה נבוכים

בעת האחרונה לא פעם, עולה המונח שירותים מועברים, צמד מילים זה מלווה כמעט כל מאמר העוסק בתחום של הועד המקומי או המועצה האזורית.

אי ידיעה או ידיעה חלקית על משמעות מונח זה מחדדת את הצורך להסביר בהרחבה את משמעות המונח.

המונח שירותים מועברים, הינו ייחודי למועצות אזוריות והוא אינו קיים לא ברשויות מקומיות ולא בערים ובעיריות.

שורש המושג הינו רצון של ישובים רבים בעבר ואולי גם בהווה לשמור על ייחודיות בנושאי תרבות, חינוך, נוי, תשתיות ועוד.

בעוד בגבעת ברנר חוגגים את יום העצמאות בסדר נוסח פסח אך עם תוכן שונה, בישובים הסמוכים לנו חוגגים חג זה בבמות בידור וזיקוקים.

במשך שנים רצינו נוי בעל יחוד וכך נהגנו, אולם בישוב אחר הייתה תפיסה שונה ועל כן יש לכבד גם את זה וגם את רעהו, אלו רק דוגמאות בודדות אך יש רבות מסוג זה, מכאן שהמונח שירותים מועברים הינו פועל יוצא של שרותי המועצה המועברים בצורת תקציב צבוע לפעילות ייחודית של כל ישוב וישוב.

במ.א. ברנר במשך שנים המפתח היה נגזרת של הארנונה, מכאן שכ- 40% מסך הארנונה הכוללת ששולמה על ידי הישוב חזרה אליו כשירותים מועברים אשר כאמור היו צבועים ליעדים קבועים.

תקציב התרבות למשל היה מורכב מחלק אחד שהיה מתקציב הועד המקומי וחלק שני מחלקו הצבוע בשירותים המועברים.

במשך שנים לחצו חלק מתושבי המושבים על שינוי המפתח ובו דרשו כי החזר הארנונה יהא ברובו על ארנונת המגורים ופחות מאיזורי תעשייה.

עמדה זו הייתה פוגעת באופן דרמטי בגבעת ברנר משום שבגבעת ברנר אזורי התעשייה היו גדולים ואילו בתי המגורים היו קטנים (ברוב המקרים 60 מ"ר למשפחה).

נציגי גבעת ברנר במליאת המועצה במשך שנים עמדו על הזכות של גבעת ברנר לצד הקלות משמעותיות בארנונות חקלאיות ואחרות אשר הקלו במידה רבה על חברי המושבים.

במליאה האחרונה לאור העובדה שחברי גבעת ברנר הינם מיעוט הוחלט לשנות את מפתח השירותים המועברים כך שישוב כמו גבעת ברנר נפגע במאות אלפי שקלים, סכום אשר מורגש היטב בחיי היום יום של הקיבוץ.

למרות שניסינו לשנות את רוע הגזרה בכך שהנזק לגבעת ברנר יקטן לצד הטבות נוספות לתושבי בית אלעזרי וקידרון, נחלנו כשלון כי האימרה "לי תוציא אוזן בתנאי שלשני יעקרו את שתי האוזניים", לא נכתבה בעלמא.

בכל מקרה אנו נמשיך לנסות ולשנות את רוע הגזרה לטובת תושבי מ.א. ברנר בכלל ותושבי גבעת ברנר בפרט.

נחמן וילנאי

ממעגלי החינוך המשלים. על חופש חנוכה

במרחבי"ם בחופש חנוכה היו ימים של שמחה ופעילות מחממת ומדליקה, שיחקנו ויצרנו נרות. הוספנו ידע על חנוכה בגבעת ברנר במשחק תחנות. תחנה על מירוץ הלפיד, תחנה על תחרות החנוכיות שהיתה נהוגה בחג החנוכה, תחנה על החנוכייה שהתנוססה בגג בית סירני וכעת על גג חדר אוכל ותחנה על המשתלה ועל שמן הזית. בכל תחנה הילדים הרכיבו פאזלים שמעו סיפורים והכינו תוצרים כמו חנוכיות, לפידים, ציור בשמן והופעה על השיר "הו חנה זלדה". משרה רגב שמענו על משפחת החשמונאים ועל הקרב של מתתיהו ובניו ביוונים. למחרת בגבעת זקס שיחזרנו במשך יום שלם את קרב המכבים מול היוונים - הקמנו אוהלים ובנינו את כפר מודיעין ואת בית המקדש. נילחמנו מכבים מול יוונים וכמובן שהמכבים ניצחו... כתות ג'ד' קצת רצו לשנות את ההסטוריה ושהיוונים ניצחו כי הם היו היוונים ולא רצו להפסיד... במהלך החג ליבבנו לביבות, טיגנו סופגניות היתה הרבה שמחה ופעילות מאירה.

במועדון ה'ח'

חופש חנוכה עבר, הנרות נמסו והאור כבה אך אדי הפעילות עוד ילוו אותנו ימים רבים. ילדי כתה ז' בני כתת "עיט" הביאו בריצה את הלפיד ממודיעין, מלווים בבני נוער בוגרים ובהורים בעלי כושר ריצה. כה לחי לכתת "עיט" ולהוריהם שאירגנו למופת את המירוץ ואת הטקס ומפקד האש לקיבוץ. במהלך החופש הקבוצות הכינו חנוכיות בשטח, ונהנו מהנוף הקסום הניבט מהגבעה ומהחברה הנעימה, הכינו ויטראז'ים, יצרו נרות בצורות שונות ומשונות, התנסו בבישול ואפייה וגם למדו לשטוף כלים... הילדים למדו לתופף על הגוף ולעשות קצב עם קולות ולתופף על פחים. היו שיחות על נושאים אקטואליים, צפינו בסרט ולא פסחנו על אף יום בהדלקת נר במועדון שלנו.

בנעורים

חודש דצמבר היה עמוס בפעילויות. חגגנו את חנוכה, שלוש בנות מכיתת נרקיס יצאו לטיול חנוכה של בני המושבים ומאוד נהנו. כיתה י"ב נסעו לטיול אופניים בירוחם - מעלה עקרבים. החבר'ה עברו בדרך בתחנות ודנו על נושאים בוערים בחברה ונחשפו לתפקידים משמעותיים בצה"ל ושנת שירות. לכיתה י"א נערך מפגש ראשון לקראת המסע לפולין שיתקיים בפסח. כיתות ט'-י' ממשיכות לעבור פעולות גיבוש. בתחילת חודש ינואר התמקדנו בעשייה לקראת ערב אנשי השנה המסורתית. בערב זה נבחרו איש ואשת השנה של החטיבה - דורון עזרון ועומר ליון, וקטגוריות נוספות. לקראת ערב זה נערכו מס' פגישות של צוות חטיבה בהם הנערים התחלקו לצוותי חשיבה ועבודה - ואכן היתה מסיבה מוצלחת.

כאן הבמה להודות לצוותי החינוך לכל אחד ואחת - על ההשקעה והעבודה המסורה.

חשוב לציין שקיבלנו מחמאות רבות על הפעילות, על היחס לכל ילד ועל הטיפול בכל בעייה קטנה וגדולה, מה שנותן לנו את ההרגשה של האמון והתמיכה במערכת ונותן לנו כוח להמשיך.

ניצן צוק

לצביקי ועמי יש זמן...

לפני כחצי חתמו 150-200 חברים ותושבים על עצומה בנושא הבנייה בגבעת ברנר. עברו כמעט חודשיים עד שכונסו אסיפות בנידון, 4 אסיפות שנערכו על פני מספר לא קטן של שבועות. על פי הצעה סוכם שהמזכירות הרחבה תסכם את האסיפות ותגבש את ההצעות השונות שעלו מהדיונים לכלל הצעות החלטה לקלפי.

פשוט, לא?

כנראה שלא. עברו כמעט חודשיים נוספים ו"חבר המושבעים", המזכירות הרחבה, עדיין לא סיכמו את הנושא.

כמה צריך? 4 שעות? 5 שעות? לשם מה בחרו אותם?

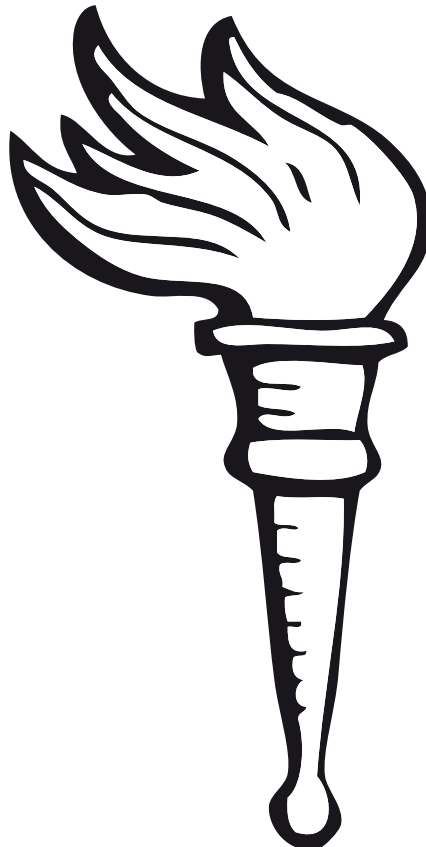
להנהלה שלנו יש זמן. ניהול הזמן בגבעת ברנר זו שיטה. גם אם אין שום החלטה כזו. הזמן יצנן את הרוחות וינמיך את גובה הלהבות. בקיצור – כלום לא בוער.

אם לא הייתי בטוח שזו שיטה או דרך התנהלות נורמטיבית, ולא חסרות דוגמאות, אז כנראה שהייתי יושב ומחכה בשקט.

לטעמי זה זלזול בלתי נסבל ולא מקובל בחברי גבעת ברנר ובאסיפה שלה. אי-עמידה מינימלית במחויבות הנדרשת מתפקידם.

אני מציע לצביקי ועמי לפתור אותנו ולהשתחרר מתפקידם ולתת לאנשים אחרים להוביל את גבעת ברנר.

אבנר זקס

כבר כמבן בלא אן מודע מאלית זינייס ג'ו פאלאן:

תודה על ההתחשבות צוות הגן והילדים

אנחנו נעזרים גם בחוק -
מתוך החוק להסדרת הפיקוח על כלבים

רישיון

החוק קובע כי כל כלב מעל שלושה חודשים חייב ברישיון. הרישיון יינתן לאחר תשלום אגרה, חיסון כנגד כלבת וסימון הכלב באמצעות שבב אלקטרוני תת-עורי. תוקף הרישיון הוא לשנה אחת. במקרה שכלב בעל רישיון עובר בעלים, חלה חובת רישוי מחדש. בחוק נקבע כי שר החקלאות רשאי להתנות רישוי של כלב מסוכן בביטוח צד ג' כנגד פגיעות גוף ורכוש, אך חובה כזו לא נקבע בתקנות.

החזקת כלב

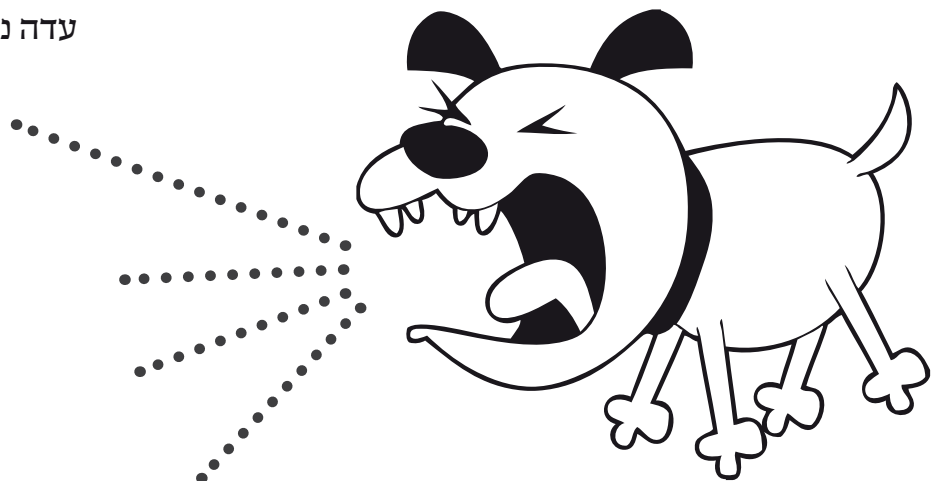
המחזיק כלב חייב לשמור עליו בחצרו. יש לסמן את החצר בשלט "זהירות כלב". במידה ויוצא לרשות הרבים הוא חייב להיות מוחזק ברצועה בידי אדם שיכול לשלוט עליו. אורך רצועה מקסימאלי לכלב רגיל נקבע בתקנות 2005 עד 5 מטר. לכלבים המוגדרים "כלבים מסוכנים" קיימת הגבלת רצועה ל- 2 מטר והם מחויבים במחסום על פיהם גם בבית כאשר בבית נוכח ילד שגילו עד 16 שנים. "וכו'..."

בעלי הכלבים, קחו לתשומת לבכם, גם הודענו, גם התרענו. הכלבים שלכם נחמדים! אבל לא כל הילדים ולא כל אנשי הצוות, ממש "מתחברים" לחיית המחמד שלכם. הכי חשוב שלא נעים לנו לנקות אחריהם את הצרכים שמשאירים לנו בחצר או ממש מאחורי השער. לא נעים ולא בריא. כפי שכתבנו בהודעה בגן. נבקשכם לקשור את הכלב ולא לאפשר לו להיכנס לחצר ולגן.

הילדים והצוותים מבקשים מכולכם שיתוף פעולה.

תודה רבה.

עדה ניב - מנהלת הגיל הרך.

חידושים באינטרנט

לאחרונה נעשו שתי פעולות מאד משמעותיות לשיפור האינטרנט:

חילקנו את הרשת שבה כל תקלה יצרה בעיה לכל המשתמשים, להרבה רשתות קטנות ובכך נמנעת כיום התופעה של משתמש בודד שמפריע לכלל המשתמשים. וירוס במחשב של אחד המשתמשים יכל לגרום (וגרם) לנפילה משמעותית בביצועים לכלל המשתמשים כשאיטור המשתמש היתה ממושכת. התהליך ארך כ 4 חדשים וכלל סדר מחודש בהקצאת כתובות הגלישה והסתיים בהצלחה. נעלמו לגמרי הבעיות שאיפיינו את הרשת הקודמת בעיקר התנגשות כתובות שגרמו לאי יכולת לגלוש.

הורחבה תשתית האינטרנט (רוחב הפס) מ 40 מגה ל 100 מגה. המספרים האלה אולי לא אומרים הרבה אבל המשמעות היא שלפני ההרחבה נאלצנו לנהל את משאבי האינטרנט כי רוחב הפס לא הספיק למלא את כל הביקוש (דומה להשלט עומסים שעושה חברת חשמל כשיש עודף ביקוש בחשמל על ההיצע). כתוצאה מזה בשעות עומס המערכת היתה איטית שזה מקובל בכל הארץ.

כיום כחודש וחצי לאחר הרחבת הפס הופסק השימוש בניהול המשאבים, כי אין צורך, כי אין מגבלת משאבים. בשעות העומס מגיע נפח השימוש (בינתיים) רק עד כדי 50% מרוחב הפס. מצב כזה לא היה לנו מאז הקמת המערכת. המצב הזה הוא כמובן זמני (אני מקווה להרבה זמן) עד שישומי הגלישה ידרשו יותר משאבים (זה גדל כל הזמן). נכון להיום לא צריך להיות מצב שסרטונים נתקעים, דבר שנאלצנו לחוות עד לפני ההרחבה. לכל משתמש אמור להיות חיבור בקצב של 7-8 מגה (הורדה) על 0.8 מגה (העלאה). ביצועים אלו אמורים להיות גם בשעות העומס. לשם השוואה, בזק מתגאה בפס הרחב שהוא 10 על 1 אבל זה סטטיסטי בלבד ובשעות העומס יש נפילה משמעותית בביצועים. ראוי שיבדוק כל אחד את הביצועים במחשבו ביחס למידע שצויין כאן. אם הביצועים נמוכים יותר זה יכול לנבוע ממחשב לא תקין או מודם לא תקין או קו טלפון לא טוב (יש לזכור שתשתית הטלפונים עליה מגיע האינטרנט, הונחה לפני תקופת האינטרנט והיא לא תמיד "במיטבה"). גם שימוש ביותר ממחשב אחד בבית יגרום לביצועים נמוכים יותר.

אשמח לעזור למי שמעונין לבדוק את רמת הביצועים בביתו. חשוב לציין כי זה עולה שוב ושוב, מחשב איטי שעולה לאט או תוכנה שלא עולה זה לא קשור ליעילות האינטרנט והפתרון לבעיה – טכנאי מחשבים.

שבת שלום
קובי גלאור

"לפתוח ספרי, לפיות מוקסם על ידו,
לשקוץ בו, לפאמין בו - איצ'ה מא!"
ויקטור הוגו

הגנים הבוגרים שלנו הצטרפו השנה ל"מצעד הספרים השנתי"
ע"ש מרים רות.

מטרות "מצעד הספרים":

* טיפוח אהבת הספר והקריאה. * יצירת תרבות קריאה בגן, בבית ובקהילה. * התנסות בקריאה חווייתית – הנאה מקריאה. * הכרות עם מגוון ספרי ילדים (עכשווית, ספרות קלאסית, ספרות עולם – מתורגמת). * טיפוח העדפותיו וטעמו האישי של הילד בבחירת ספרים. * שיתוף הורים וקהילה בחוויית הקריאה של הילדים. * עידוד ילדים לבקר בספרייה היישובית.

כל גן הצטייד ב- 20 ספרים ממרכז הספריות והספר בישראל, בתיווך ובהמלצת משרד החינוך. וכמו תמיד, ספרים אלה ואחרים ישולבו בקריאה יומיומית בגן, ישפרו את אמנות השיח, יעשירו את השפה ואת אוצר המילים.

תרומת הספר להתפתחות הילד:

תרומתה של קריאת סיפורים לילדים נבדקה במחקרים רבים. ממחקרים אלה עולה כי לקריאת ספרים תפקיד חשוב בעולמו של הילד היא תורמת להתפתחות הקוגניטיבית, החברתית, הנפשית והלשונית של הילד ומשמשת כלי לעיצובו. הקריאה גורמת הנאה, בונה ידע עולם, מטפחת עניין, מעודדת סקרנותו הטבעית, מאפשרת לו למידה והנאה, בידור ושעשוע. ספרות מכירה לו את השפה הכתובה וגם נותנת הד לעולמו הפנימי ולחוויות הרגשיות. (דר, 2005: תורי-מגדסי 1996: תוכנית לקראת קריאה וכתובה, 2007)

לפניכם הספרים שישתתפו השנה ב"מצעד הספרים". הילדים בגן יבחרו מתוכם את הספר האהוב עליהם, בתהליכים של הכרות ולמידת הספרים. כמו כן, ילמדו הילדים איך מקיימים בחירות ומקבלים באופן דמוקרטי את תוצאות הבחירה.

להלן רשימת הספרים:

1. אדר תמר, קוראים לה לילה, אגם, 2008.
2. אולדלנד ניקולס, חיבוק דב, כנרת, 2011.
3. איל אורה, המלחמה האדירה, ספריית פועלים, 1986.
4. אנדרווד דברה, ספר השקט, כנרת, 2010.
5. בן צבי דפנה, זוזי שמש, הקיבוץ המאוחד, 2009.
6. ג'פרס אוליבר, הדוב שאהב לבנות מטוסים, כתר, 2010.
7. גולדברג לאה, המפוזר מכפר אז"ר, עם עובד, 2011.

8. גפן יהונתן, אני אוהב, כנרת 2005.
9. גפן שירה, על עלה ועל אלונה, עם עובד, 1992.
10. גרוסמן דויד, איתמר פוגש ארנב, עם עובד 1988.
11. הופר רינת, שבלול בצנצנת, זמורה ביתן, 2011.
12. הראל נירה, צילה וגילה, כנרת, 2010.
13. טפר יונה, לוכד המפלצות של אייל, ספריית הפועלים, 2010.
14. סטיד פיליפ, תהיה בריא מוריס מגי, כנרת, 2011.
15. סטפנס הלן, פרעושע, אגם 2011.
16. עמיר אנדה, דוד ירח בשמים, דביר 2010.
17. קיפניס לוי, מעשה בכובע, אורנית, 2010.
18. קמפ אנה, כלבים לא רוקדים בלט, כנרת 2011.
19. קציר יהודית, בועה על גב הרוח, ספריית פועלים, 2002.
20. שלו מאיר, קרמר החתול ישן כל הזמן, עם עובד 2010.

איך נשתף את ההורים:

ההורים מוזמנים לעקוב אחרי הפעילות המבוצעת בגן, לעודד את הילדים להתחבר אל הספר ואל המילה הכתובה. לבקר עם הילד בספרייה. אנחנו ניידע אתכם בסופו של התהליך באיזה ספר בחרנו כספר הנבחר של השנה.

אתרי אינטרנט בנושא:

- הפנקס – כתב עת מקוון לספרות ילדים: <http://ha-pinkas.co.il>
- דף דף: <http://www.dafdaf.co.il>
- אוסף ספרי ילדים, כולל המלצות לספרים ולפעילויות בעקבות ספרים: http://lib.haifa.ac.il/www/kidslab/kids_lib.htm

”אלא ספרי יל נלמה... בלא פקס לפססר מחליף ידיים... למילכו מצביי מבט
מחל דפיו, פנלמה ללו אלא ומתפקת” ק. י. סאפון

כולם מוזמנים לעקוב ולהנות.
עדה ניב – הגיל הרך.

החידון לשבת

כשירות לציבור שלא הצטרף עדיין לדף הפייסבוק של גבעת ברנר, מוגש בזאת מבחר חידות מהחידון המתקיים בשבועות האחרונים ברשת:

- מיהו חתן פרס ישראל וח"כ לשעבר שעבד במסגרייה של גבעת ברנר?
- עוד לפני ביקור סאדאת בישראל התפרסמה בעיתונות תמונה של חבר ג"ב לוחץ יד לספורטאי מצרי. מי החבר?
- לרגל איזה מאורע הגיעו לגבעת ברנר ראש הממשלה שר הביטחון והרמטכ"ל?
- מיהו החבר שהתארח בתכנית הטלוויזיה "זה הסוד שלי" בהנחיית אורי זוהר ומה היה סודו?
- מי כתב ספר על גבעת ברנר שדמויות גיבוריו מבוססות על אנשים אמיתיים שחלקם חברי הקיבוץ גם כיום?
- השתתף בפעולת צה"ל כנגד מטרה צבאית של מדינה ידידה. מי האיש?
- מי שתה תה אצל ישעיהו לייבוביץ'?
- עזב את הקיבוץ, נפל במלחמת העצמאות, נקבר בירושלים, לאחר שלוש שנים הובא למנוחות בגבעת ברנר. מי האיש?
- מי אמר: העולם מתחלק לשניים. החלק שראיתי והחלק שעוד אראה...
- מיהו לוחם האצ"ל הקבור בגבעת ברנר?
- היה צריך לחזור מתל אביב לגבעת ברנר עם כלב ולשם כך עלה לאוטובוס כשהוא מחופש לעיוור. מי האיש ומי הכלב?
- מיהם חברי/בני גבעת ברנר שהשתתפו כניצבים בסרט "מחץ הדלתא" ובאיזה תפקיד?
- מיהו החבר שהשתתף במלחמת העולם השנייה, מלחמת העצמאות, מלחמת סיני, מלחמת ששת הימים, מלחמת ההתשה, מלחמת יום הכיפורים ולקינח שירת במילואים עד 1977?
- מי החבר שהופיע בתשדירי בחירות של "המערך" ב-1981?
- לשניים שנהרגו בדרכם לסלע האדום יש קשר לגבעת ברנר. מיהם ומה הקשר?
- בתולדות צה"ל נרשמו שתי צניחות מבצעיות. ארבעה חברי ג"ב השתתפו בהן. מיהם?
- משחק ליגה רשמי בכדורמים בבריכתנו. חבר ג"ב דוחף את השופט למים. מי היה הדוחף ומי היה הנדחף?
- תאונה אווירית בשמי גבעת ברנר. אחד הטייסים הידועים בחיל האוויר מבצע לראשונה בהיסטוריית התעופה פעולה מסוימת וצונח בשלום בשדות הקיבוץ. מי האיש, מה הייתה הפעולה ומיהו בן גבעת ברנר שהיה מעורב באירוע?
- מי היה מורה לתנ"ך של ילדי גבעת ברנר ולימים היה מנכ"ל משרד החינוך?
- מיהו בן גבעת ברנר שהשתתף בפעולה של יחידה מובחרת באתיפיה ולאיזה מטרה?
- מי אמר: "על המצבה שלי יכתבו - החבר שידע את שעות הפתיחה של כל מוסדות הצריכה בקיבוץ".

- מי כתב שיר שהלחין סשה ארגוב ושר שלמה ארצי ובאיזה שיר מדובר?
- מיהו הכדורסלן שבמהלך משחק מול הפועל רמת גן במצרינה בלע את הלשון?
- מי היה בהרכב הראשון של להקת "האחים והאחיות"?
- מיהו החבר שנכנס לקיבוץ בנסיעה על משוריין בריטי?
- ארבע שנים בחברת נוער בגבעת ברנר, חתן פרס ישראל. מי האיש?
- מי החבר שהוריד סטירה לרענן כץ (מבעלי מיאמי היט ולשעבר מבעלי מכבי ת"א)?
- מי החבר המוזכר כמה פעמים בשמו הפרטי בספר של מאיר שלו ובאיזה ספר מדובר?
- מי הלחין שיר של חנוך לוין ששרה חווה אלברשטיין ובאיזה שיר מדובר?
- מי היה ביחידה 101?
- חודש אחד בחברת נוער בגבעת ברנר. היה מעורב באירוע היסטורי בתולדות המדינה. התמודד בבחירות לכנסת בראשות רשימה. מי האיש?

[כל התשובות ועוד חידות לרוב, פה: www.facebook.com/groups/brener]

איתי תדמור

ההצגות שבדרך

ההצגה "למה לא באת לפני המלחמה" על פי ספרה המדהים של ליזי דורון מוצג על ידי תיאטרון באר שבע, ב"בית ציוני אמריקה" ב-19 בפברואר. ליזי דורון, חוקרת מוח וסופרת מצליחה. ליזי דורון פנתה אלי לחפש פרטים על אביה בארכיון. אביה קובה רוז'ה היה מועמד בגבעת ברנר בין השנים 1949 ל-1952. לאחר נישואיו עם הלנה, בת הדוד של יוסף ברקן וציפורה אונגר עזבו בני הזוג את גבעת ברנר. קובה היה חולה בשחפת פתוחה והיה סגור במוסד עד יום מותו. ליזי (אליזבט) בתו לא ראתה אותו ולא ידעה היכן אביה. בנימין אפשטיין ז"ל שהכיר את האב עוד ברוסיה תמך באם ובבתה. מומלץ לקרוא את ספריה: "הייתה פה פעם משפחה" ימים של שקט "יום אחד עוד ניפגש". ההרשמה תהיה על לוח המודעות.

ההצגה "קברט" בתיאטרון הקאמרי - מחזמר שהוצג בברלין בשנות ה-30. החיים היו קשים אבל חיי הלילה היו סוערים. "קברט" הוא מחזה משעשע, מרגש, מרתק, מדהים עם שחקנים, זמרים ורקדנים רבים. המחיר לכרטיס 150 שקלים לדאבוני. הכרטיסים שלנו הם ל-4 במרץ. ההרשמה תהיה על לוח המודעות.

כדאי להינות מתיאטרון - חנה שטראוס

מאמר שהתפרסם בבטאון הייקים - יקינתון, בו כותב אלישע פורת (מעין החורש) את רשמיו של אהרון מגד שהיה בהכשרה "מחנות העולים" בגבעת ברנר בשנות ה-40.

אהרון מגד ו...נורית גוברין: על הייקים של גבעת-ברנר

בספרה החדש של נורית גוברין, 'אהרון מגד: חסד החיים', דיוקנו של בן-הארץ כסופר עברי, מצפה לצאצאי הייקים, ובהם כמובן קוראי ה'יקינתון', הפתעה מעניינת. בפרק השני של הספר, סיפור חניכה ארץ-ישראלי, מביאה גוברין את סיפורה של 'ההכשרה בגבעת-ברנר', 1937 – 1938, בעמ' 90. זהו סיפור שובה לב של מפגש משמעותי בין אהרון מגד הצעיר, פולני במוצאו, וספוג "פולניות" במשמעה הטוב, חניך נלהב ומאמין בתנועת 'המחנות העולים'. הנער שסיים את לימודיו בגימנסיה 'הרצליה' יוצא עם חבריו להכשרה בקיבוץ הייקי, ללמוד גם חקלאות על ענפיה וגם – אם אפשר – איך מתנהלים החיים האמיתיים בקיבוץ.

מגד מספר: גבעת-ברנר, הקיבוץ אליו הגעתי לשנת הכשרה לאחר גמר לימודי בגימנסיה הרצליה, היה מורכב ברובו מיוצאי גרמניה. הם היו אנשים משכילים. יודעי ספר ואוהבי מוסיקה קלאסית וקפה טוב. לאחר הדלקת הנרות בקבלת השבת בחדר האוכל הגדול, לא היו שרים בים-בים-בם בלחן חסידי, אלא המקהלה, או נגנים חברי הקיבוץ, היו משמיעים יצירות של הנדל ומנדלסון. כך החלה ההיכרות האינטימית שלי עם האמנות בת השמיים. (אהרון מגד, עשרה דברים שהשפיעו עלי, 1996).

גם בראיון עם נרי לבנה, 2000, סיפר על תקופה זו, החל משנת 1937, עם סיום לימודיו בגימנסיה הרצליה: ואז הלכתי להכשרה בגבעת-ברנר עם ה'מחנות העולים' וזו הייתה שנה יפה מאד. עבדתי בפרדס עם אנצו סירני (שהיה דווקא ממוצא איטלקי!) שהיה עודר ומדבר בלי סוף. וגם עם ייקה אחד, שדיבר אתי בגרמנית... בכלל, בגבעת-ברנר, כולם דיברו גרמנית וכך למדתי גרמנית. (בהערה לכתב היד שינה מגד: קלטתי ביטויים רבים בלשון זו) וגם למדתי לשמוע הרבה מוסיקה קלאסית. הייקה הזה גם הכיר לי את היינה, גתה ומארקס.

וגוברין ממשיכה, בעמ' 91: בשיחה עמי, 2009, הרחיב במקצת מגד על הפרטים שסופרו לעיל: עבדתי רוב הזמן בפרדסים של רחובות כפועל שכיר יום. אליהם היינו הולכים מן הקיבוץ ברגל. היינו שני אנשים באופן קבוע, אני ועוד ייקה אחד, שדיבר עמי על גתה ועל היינה, תוך כדי עידור... ההיכרות הראשונה שלי עם המוסיקה הקלאסית הייתה בגבעת-ברנר. השכלתי המוסיקלית באה משם ואותה אני זוכר עד היום. ב'קבלות שבת' בגבעת-ברנר הייתה תזמורת קאמרית מצוינת, ומקהלה ששרה יצירות קלאסיות. רבים מן החברים, מעולי גרמניה, דיברו ביניהם גרמנית. אותנו זה הרגיז מאד. לנו הם קראו 'אזיאתים'... כיוון שהיינו קולניים מאד, ולא ידענו להחזיק סכין ומזלג. הם היו משכילים מאד, אבל לא הבינו בדיחות.

נורית גוברין מעלה בספר טענה מעניינת וראוייה, שיחסו הביקורתי של מגד אל החברה הישראלית, החל למעשה בעת ששהה באוהלי גבעת-ברנר, כדבריו בהמשך: הייתי שם עם הכשרת 'המחנות העולים', והיה זה, בכל מהותו, קיבוץ שונה לגמרי מתדמית-הקיבוץ שהוטבעה בי בחינוכי. ומזה שעליו היה מסופר בסיפורים ומושר בשירים. ומגד ממשיך: ...השפה השלטת

גרמנית. בחוצות, בחדר-האוכל, במחסן-האספקה, בבתי-המלאכה, בחדרים. במשך שנה שלימה אימן אותי החצרן לבטא את המילה – 'מילה' – טחנת קמח – ב'או אומלט', בעיגול-שפתיים, ולא הצליח. הבחורות היו מטופחות-שיער וענוגות-ידיים, הביאו איתן שמלות אירופיות ללבישה בערבים ובשבתות. ולא מסרו אותן למחסן-הבגדים הקיבוצי!!! ורבות מהן – אוי לעיניים! – היו אפילו מצטבעות! הבחורים – פרט כמובן לליטאים – שהיו יהודים לכל דבר – היו ספק-נימולים ספק ערלים, ובמקלחת המשותפת היינו אנחנו (כלומר בני הכשרת המחנות העולים) מכוונים עצמנו לוודא את העניין.

בערבים – בשעה שקומץ נאמנים-שוטים היה יושב באסיפה בחדר-האוכל, או בוועדות השונות, ודן בענייני המשק – היו הרוב מסוגרים בחדריהם, זוגות-זוגות, או בחבורות קטנות, שרויים בפולחן הקפה. קפה פרטי! מכסף פרטי!, משיחים בעניינים רחוקים, השד-יודע-מה, או מאזינים למוזיקה קלאסית מתקליטים. רבים מאלה היו מביאים מהמושבה רחובות הסמוכה – שינקען, ביסקוויטים, שוקולד ויתר מעדנים בורגניים, טומאה-לשפתיים-חלוציות. מה לכל אלה ולקיבוץ? בהמשך תיאר מגד את עבודתו עם חבר הקיבוץ – צעיר, אינטליגנטי מגרמניה. הוא הצהיר בפניו שאינו סוציאליסט וגם ציוני איננו, וכיבד את מגד הנער בנקניק פרטי, שהיה טעים ומפולפל מאד, חוצלארצי. ועוד תיאר מגד את התרבות בגבעת-ברנר, שבה אנחנו, הכשרת המחנות העולים, היינו ברברים לעומת הייקים האלה, או 'אזיאתים', כפי שכינו אותנו, יותר ברוגז מאשר בזלזול. הוא סיפר גם על הספרים המהודרים של מיטב הספרות הגרמנית, את היותם של החברים ציירים, נגנים, סופרים, זמרים מקצועיים – יפיפות של יפת באוהלי החלוצים!

בסיומה של סקירה קצרה ודלגנית זו, אומר שנורית גוברין מביאה בספרה ביוגרפיה מרתקת של אהרון מגד, אך רק של מחצית ראשונה של חייו וכתבתו. והיא מיטיבה לתאר את ההלם הכפול שמגד הצעיר חוטף בגבעת-ברנר. הלם תרבותי, שהוא שב אליו עוד כמה פעמים בחייו, והלם המציאות, שמלמד אותו להתפכח מחלומות הנעורים. שתי מכות אלה שספג בקיבוץ הייקים בגבעת ברנר לא נשכחו מלבו ומעטו ומלוות אותו עד היום, בהיות כבר למעלה מבן תשעים. שליט"א.

- נורית גוברין, אהרון מגד: חסד החיים. דיוקנו של בן-הארץ כסופר עברי. הוצאת כרמל, תשע"ב 2011.

לשקדיה האצילה מול בית אלה

/ רותה קידר

השקדיה הזקנה כורעת תחת נטל שנותיה.

עוד מעט כבר לא תחיה.

פרחיה שהאירו חורפים רבים את חיינו

עוד מעט קט, ויפסקו מלפרוח.

כמו מרגישה שאחרית ימיה קרבים,

כמו יודעת שלא נותרו לה שנים.

הקדימה את פריחתה.

ימים לאחר החנוכה החלו להנץ פרחיה הלבנים

לא מחכים לט"ו בשבט, חגם המיוחד רק להם.

בשארית כוחותיה היא נושמת את הפרחים,

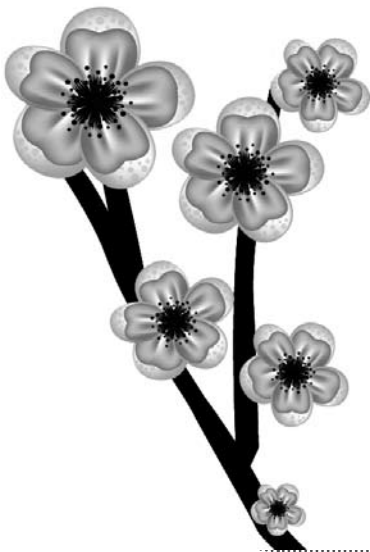
כמו הם נשימותיה האחרונות.

הגזע השחור והשחוח עוד ימים מעטים עד שישבר

ויכרע תחת עומס שנות העץ.

חזקי ואמצי שקדיה יפה.

אולי עוד יגיעו ימים ונצר מענפיך יפרח מחדש.

חשוב ביותר

באתר המבקש ממך להזין את פרטי כרטיס האשראי שלך, יש לבדוק תחילה ולראות אם כתובת האינטרנט בשורה למעלה מתחילה ב <https://> אם כן - האתר מאובטח.

אם לא מופיעה האות S- אין להזין מידע רגיש!

אנשים רבים אינם מודעים: ההבדל העיקרי בין [http](http://) ל-[https](https://): ה-S מייצגת "גלישה מאובטחת".

אם תבקר באתר האינטרנט או כתובת אינטרנט, סביר להניח שהיא תתחיל ב <http://>

פירוש הדבר כי האתר שלך גולש באמצעות דפדפן רגיל "לא מאובטח".

במילים אחרות, יש אפשרות שמישהו "מאזין" לגלישה שלך במחשב.

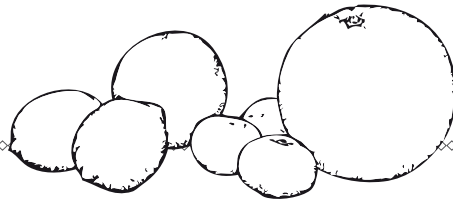
אם תמלא טופס באתר, למשל, מישהו עלול לראות את מידע שתשלח לאתר זה.

זו הסיבה שלעולם אין להזין את מספר כרטיס האשראי שלך באתר של [http](http://)!

הכביש העוקף - הטיפול בנושא.

היעדרות בעלי התפקידים באסיפה לגבי הנושא הנ"ל.
הייתי באסיפה המשותפת לחברי הקיבוץ וההרחבה ושמעתי עובדות בנושא הכביש העוקף.
דעות חברי ההרחבה היו ברורות, רהוטות ולא היה ויכוח על העובדות.
מובילי הנושא מחברי הקיבוץ, בעלי התפקידים, נעדרו מהאסיפה למרות שהוזמנו (בפרוש).
לדעתי, הנושא תקוע ולא יהיה פתרון בזמן הקרוב. כולל תוכנית המגירה, שתתן פתרון למצב, לא קיימת.
הייתי רוצה לדעת את עמדת הקיבוץ ונציגיו, בלי כחל וסרק. אולי מישהו צריך להתפטר, בעקבות הטיפול הכושל? , (אבל זה לא נהוג אצלנו!).
מאחר ואנו קצרים בזמן, אני מציע כחבר קיבוץ וכקצין בטיחות בתעבורה (לא של גבעת ברנר).
לבקש ולדרוש ממוסדות הקיבוץ וחברי המועצה שבראשם מיקי עופר וממהנדס התנועה, לתכנן מערכת במפרים גבוהים, תימורר הכביש בצורה מוסדרת על מנת שעד שיהיה כביש עוקף נצליח לעבור את התקופה הזו בלי נפגעים והילדים וההורים יוכלו ללכת באזור ללא סכנה ממשיית. כמו כן יש צורך להעביר הדרכה לילדים בנושא זהירות באזור ההרחבה, היכן שהאוטובוסים עומדים להעלות ילדים.
יש צורך לעשות מפרדה מסיבית שאף מכונית לא תוכל לפרוץ אל הילדים, כדוגמת הגדרות המסיבים ליד הטרמפיאדות של החיילים. וכן במקומות שיש סיבובים מסוכנים להציב גדרות ביטחון.
מי ייקח על מצפונו פגיעה בילד ובמבוגר משום שהכתובת היא על הקיר. וחשובות על הפשלות ייעשו לאחר מכן.

בברכה, איציק בן הלל

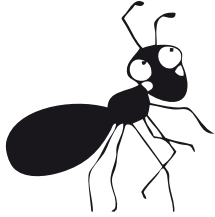

תפוז אשכולית ולימון / אראלה בורנשטיין

“אני התפוז כבר ארוז,
אולי לחו”ל מחר אטוס.”
“ואני הלימון, שובר כל שיא,
לי יש יותר ויטמין C...”

יצאה בת קול מראש ההר:
וקראה בקול מוזר:
“הפסיקו כבר להתווכח?
כל אחד פה נהדר,
כולכם משפחת פרי-הדר!”

תפוז אשכולית ולימון
התווכחו ביניהם המון...
קרא התפוז: “אני הכי חשוב!”
אמר לו הלימון: “אתה ממש חצוף!
אני חשוב יותר, עלי, אין איש מותר.”
אמרה האשכולית: “מה אתה
מתווכח בכלל-:
מדוד אותי על המשקל...
ומותר לי גם קצת להשוויץ,
הן אני מלאה במיץ!”

סיפורה של נמלה, אבל גם שלנו

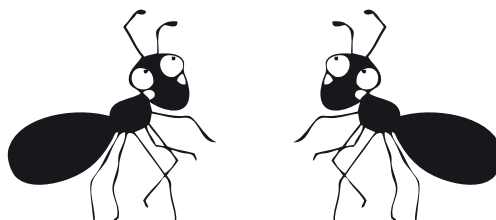
כל יום הייתה הנמלה הקטנה מגיעה לעבודה מוקדם מאוד ומיד מתחילה בעבודתה. התפוקה שלה הייתה עצומה והנמלה הייתה מאוד מאושרת מזה. האריה שהיה מנהל החברה, היה מאוד מופתע לגלות שהנמלה החרוצה עובדת ללא פיקוח. הוא חשב על הנושא והגיע למסקנה שאם הנמלה תעבוד תחת פיקוח, התפוקה שלה תגדל עוד יותר...

האריה פנה לחברת חיפוש כח אדם וקבל ממנה, עם המלצות מצוינות, מקק בעל ניסיון ניהולי ששמו יצא לפניו כמי שיודע להכין דוחות ניהוליים מעולים. החלטתו הראשונה של המקק הייתה להכניס שעון נוכחות למפעל. הוא הביא למשרדו מזכירה שתסייע לו בהכנת וכתובת הדוחות הניהוליים שלו. הוא גייס עכביש לנהל את ארכיון המסמכים ולעקוב אחרי שיחות הטלפון של העובדים. האריה, היה מאוד מרוצה מהדוחות הניהוליים שהמקק הגיש לו, וביקש ממנו להוסיף לדוחות שלו גם גרפים הנתחים את התפוקה, מצביעים על מגמות ומסייעים לאריה להציג למועצת המנהלים את השגיו ותכניותיו לעתיד. המקק קיבל בשמחה את האחריות הנוספת ויצא מיד לרכוש מחשב חדש ומדפסת משוכללת. כמו כן, הוא גייס זבוב שינהל את נושא ניהול מאגר הנתונים.

הנמלה שנאה את כל הדוחות הרבים שהיה עליה למלא ושגזלו את רוב שעות עבודתה. האריה, מצא לנכון למנות לנמלה מנהל ישיר. התפקיד הוצע לצרצר והחלטתו הראשונה הייתה לקנות שטיח שולחן וכסא מנהלים יוקרתי למשרדו. הצרצר הבין שגם הוא חייב שיהיה לו מחשב ועוזר אישי לניהול המחלקה ולכן, שכר לו עוזר אישי שיסייע לו להכין את התקציב ותכניות הבקרה שהוא תכנן כדי לשפר את תהליכי העבודה במחלקה. המחלקה שבה עבדה הנמלה, הפכה ממחלקה שמחה למחלקה עצובה שבה איש כבר לא חייך... הצרצר הצליח לשכנע את האריה שיש להתחיל מיד בלימוד תנאי הסביבה והשפעתם על המתרחש. האריה עבר בקפידה על הדוחות המעולים שקיבל מהמקק ומצא ירידה משמעותית בתפוקות העבודה של הצרצר, שזו כמובן המחלקה בה עובדת הנמלה. האריה הבין שמה שהוא לא בסדר וגייס מיד את הינשוף בעל המוניטין בייעוץ ארגוני וביקש ממנו להמליץ את המלצותיו. הינשוף השקיע שלשה חודשים במחלקה של הצרצר והגיש דו"ח מאות עמודים שמביאים למסקנה שבמחלקה יש עודף כוח אדם.

נחשו את מי האריה פיטר? את הנמלה. כי בדו"ח היה כתוב: "הנמלה מראה חוסר מוטיבציה ויחס שלילי כלפי מנהליה!!" לצערנו הרב, קל מאוד לעשות היקש מהמשל הזה לדרך בה מתנהלת המדינה/ החברה שלנו...

מן האינטרנט

יוזמה חדשה: "חברים למען החברה"

הזמנה להצטרף לרשת הקיבוצניקים המתנדבים בחברה הישראלית

בימים אלה מוקמת מסגרת קיבוצית חדשה – "חברים למען החברה", שמטרתה לסייע לחברי הקיבוצים בכל רחבי הארץ, הפועלים בהתנדבות בחברה הישראלית.

המטרה: לשמש רשת קשר בין כל הקיבוצניקים המתנדבים בחברה הישראלית, לצורך שילוב בין אנשים למשימות, והעברת מידע מעשי על אפשרויות לוגיסטיות ודרכי סיוע.

החיבור: רשת הקשר תחבר בין פעילויות ויוזמות לבין חברי קיבוצים שירצו להתנדב בחברה הישראלית ויביעו רצון להצטרף לאותן פעילויות ויוזמות. רשת הקשר תהיה מוקד הן לפניית מבחוץ והן לגיוס מתנדבים נוספים מהקיבוצים.

העזרה: רשת הקשר - שתוקם במסגרת אגף המשימות, הפועל כבר שנים רבות בתחומי ההתנדבות והחברה בישראל - תהיה כתובת לפתרון קשיים לוגיסטיים עבור המתנדבים, ובכלל זה סיוע לניידות, לארגון מוצרים ותרומות, ולחיבורים למוסדות ציבוריים, בעזרת קבלת תרומות מגורמים שונים ולא מתקציב התנועה.

היוזמים: את הרשת יוזמים ומפעילים ערן שחר מקיבוץ פלמחים (052-8387814), עד לאחרונה עורך עיתון "ידיעות הקיבוץ", ויואל מרשק מגבעת-השלושה (052-2465474), מרכז אגף המשימות בתנועה הקיבוצית, והיא מסתייעת באביב לשם משער-הגולן, דובר התנועה הקיבוצית, ויהושע מוזט משדה-אליהו (054-5640952), רכז אגף חברה ומשימות בתנועת הקיבוץ הדתי, וקיבלה את ברכת הדרך מהנהגות התק"צ והקבה"ד.

ההתחלה: בשנים האחרונות, במקביל לעבודה בעיתון, מלווה ערן שחר בהתנדבות משפחות ויחידים עם קשיים, בקיבוץ ובעיר, ומנסה לסייע להם. במסגרת פעילות זו יצר קשר עם חברי קיבוצים רבים המתנדבים לעשייה בחברה הישראלית – רובם ככולם חברים שאכפת להם, המסייעים לזולת בצנעה וללא תמורה.

ההרשמה: חברים וחברות בקיבוצים, המתנדבים בחברה הישראלית, ואלה הרוצים ומוכנים להתנדב, מוזמנים להירשם בדף ההרשמה שבאתר הקיבוצים, פורטל התנועה הקיבוצית www.kibbutz.org.il במדור אגף המשימות, או דרך הקישור www.kibbutz.org.il/haverim. ניתן ליצור עמנו קשר בדוא"ל: haverim@tkz.org.il

נחמיה רפל / נחיה רפל
מזכיר הקיבוץ הדתי

זאב (ולווליה) שור
מזכיר התנועה הקיבוצית

אדית אלוני (לוי) ז"ל

י"ט סיון תרע"ב - י"ד כסלו תשע"ב

10.12.2011 - 4.6.1912

אימי

(דברים שכתב עמיר לוי ביום השלושים)

כאמא דואגת לכל
דואגת תמיד מה יהיה מה יקרה
ורואה עננים ושחורות
מתעניינת רוצה עוד לדעת
שואלת על מי ועל מה וגם למה
ומתי הדבר כבר יגיע.
כבר חסרת סבלנות
קשה לה לישב בביתה
מתי כבר יגיע הזמן למסע
לרגליים לילך לעיניים ראות
וללב עוד מעט ריגושים.

כמו כובשי יבשות היא יוצאת למסע
גומאת ארצות ונופים ושבטים
כנער צעיר היא צמאת הרפתקאות
האושר אצלה בעיקר מסעות.
תמיד מתגאה על השג הבנים
הצלחות כיבושים ושבחי אחרים
אך תמיד גם דואגת, שלא מסתדרים
שקשה ועגום והכל לא מושלם.
בכלל היא רואה מה שאין וחסר
מה שהיינו יכולים להשיג ולצבור
דוקטור זה טוב, טוב יותר פרופסור,
מספרת מה שלא הספיקה לראות

אימי הייתה גורלה שלה
ושלה היה גורלה
ילדה בת זקונים
מוקפת בטוב ובשפע
סובבת אחים והורים דואגים
תאבי סקרנות וגם וידע.
נטעה עצמה במקום שלא לה
הולכת אחר בעלה,
לאשר ילך היא הולכת
ונשארת איתו באשר יישאר
והנפש כמהה רק החוצה.

גומעת תמיד את הטוב שסביבה
חסרה היא מנוח בביתה הקטן
ושואלת לעצמה עוד ועוד
להספיק ולגמוא את הכול.
כחוט השני מלווה היא כאב
ושכול של אבדן האהוב לה,
"מוות" בישרה היונה הלבנה
והלב לא ישוב להיות כשהיה.
ואז כאב החיים שלבד והבת שנותרה
ואחר כך פרידה מעיקה מהבן,
אבל היא לא תיתן לשכול לכוף קומתה
תמיד קמה וחוזרת להמשיך את דרכה.

מה שהפסידה ואולי גם החמיצה
ולעולם לא תשוב לראותם עוד.
עסוקה מתמיד בללמוד עוד ועוד
שלא להפסיד מפגש או אירוע
ולדעת שמלא גם זה השבוע.
להירשם על הלוח לכל מפגש, פעילות
לספק עוד ריגוש ועוד סקרנות.

ארוכים הם חייך מלאים בתמונות
תחושות של כאב וגם סבל
ימים של שמחה וגם אושר
והכל מתערבב מתחולל לו ביחד.
וזו את שהיית לכולנו
גם אם וגם אם גם אחות ויועצת
קשובה לעולם שבחוף ובפנים
רוצה שלא יגמר לעולם.
עד יבוא הכאב האחרון והלב
שידע גם אבלות וגם אושר
יאמר את דברו: עת ללכת.
ואת בגופך הדל ונפשך הכמהה
תבקשי עוד מעט, רק עוד קצת

עוד מבט עוד שמחה עוד קירבה.
אז יבוא המלאך הגואל
ויאמר לך: הגיעה העת.
ויבואו כולם יעמדו לצידך
ויאמרו לך שלום לתמיד.
ונשמתך תעלה לשמים
תחילה בכאב של קשיי הנשמה
ואחר השלמה ואחריה שלווה.
כי היית גורלך וגורלך הוא שלך
אז מצאי מנוחה נכונה.
כי את הן ידעת וחשת בליבך
שהיינו תמיד לצידך עד לכתך.
ואנחנו נמשיך את חיינו גם הלאה
נמצה אותם בכל יום וכל רגע.
הן אנחנו בניך וכך גם אנחנו
נמשיך את דרכך המוכרת.
אז עכשיו זה הזמן שוב לומר לך שלום
ולנצור את כולך בליבנו תמיד.

עמיר לוי

קורות חיים

אמא נולדה לפני כמעט מאה שנה בעיירה שטרגאט שבגרמניה לא הרחק מעיר הנמל שטטין.
אחות קטנה לעוד ארבעה ילדים. בעיירה היו עוד כמאה משפחות יהודיות מרביתן אמידות.
הוריה של אמא היו בעלי עסק לעיבוד עורות ודברי עור. הבית המרווח היה בן 2 קומות,
כאשר בקומה העליונה גרו וחיו שתי המשפחות של המשפחה. המשפחה נהגה לחגוג את
החגים היהודיים ולפקוד את בית הכנסת בעיירה, אך גם לחוג את הכריסמס עם אורחים
רבים. מדי קיץ היו כל בני המשפחה והמשפחות יוצאים לנופש בים הבלטי ולטיולים ביערות
באזור. הבית היה ספוג בתרבות והאמנות הקלאסית. מבין חמשת האחים הייתה אמא
ואחיה הציונים היחידים. הם נהגו לאסוף תרומות לקרן קיימת ולבוא למפגשים עם שליחים
מארץ ישראל. עם סיום התיכון אמא יצאה ללימודי לבורנטית בעיר הגדולה שטטין שם גם
התגוררה. בתקופה זו החלו הרדיפות של היהודים, והאווירה נעשתה קשה. אמא כציונית
פעילה החליטה להצטרף לקבוצה של בנות שעברה הכשרה חקלאית אצל איכר באזור, על
מנת להכין עצמה לעלייה לארץ. בהכשרה היא עבדה בתנאים קשים של ניצול ותנאי מחייה
של עוני. בהכשרה למדה להכיר את עבודת הרפתנות וגן הירק. בהכשרה היא הכירה את
אבא, שהגיע אליהם כמדריך מתנועת החלוץ בברלין עם גיטרה, והביא קצת תרבות ושמחה

ובעיקר קסם אישי ומיד שבה את ליבה. כעבור מספר חודשים הם נישאו בטקס צנוע בשטטין ומיד לאחר מכן עלו ארצה עם כל הקבוצה במטרה לעלות לכפר סאלד. מאחר ואחותו של אבא, רות (אשתו הראשונה של טיטה ואמו של גדעון להר ז"ל) כבר הייתה בגבעת ברנר הם החליטו להצטרף אליה ולהגיע לגבעת ברנר. בסוף 1934 הם הגיעו לגבעת ברנר עם ארגזים מלאי רכוש ובגדים וקיבלו אוהל למגורים. את הרכוש והבגדים הם לא ראו כמובן יותר, הכל חולק באופן שווה לכולם. תחילה גרו באהל שהיה עף מדי פעם בגשם וברוחות. ואחר כך בליפט. אמא ביקשה לעבוד בגן הירק, אך שמעון גרוס שלח אותה לתקופת ניסיון למטבח. עד ימיה האחרונים זכרה אמא את הליכלוך והתנאים הקשים של עבודת המטבח שכה תיעבה. רק לאחר תחנונים היא הועברה לעבוד בגן הירק שם מצאה את מקומה ואת אושרה. אבא מצא מיד את מקומו כנגר, והיה ממקימי הנגריה. בנוסף, כישרונו לכתוב שירים ופזמונים ולנגן ולשיר הפכו אותו לציר מרכזי בחיי התרבות ולחלק מקבוצה של נגנים וזמרים שהנעימו את חגי גבעת ברנר הקטנה של אז. הוא היה בעל קסם אישי ואהוב על כולם. במרוצת הזמן עלו גם הוריו של אבא לגבעת ברנר הלא הם סבא ארתור וסבתא יוליה. היא תפרה בובות לילדים והוא עבד כספר הקיבוץ יחד עם מרדכי וילנאי. נולדו להורים שלושה ילדים: יורם עמיר ותמר והמשפחה בילתה את ימי השישי בבית הסבא וסבתא וניראה היה שהמשפחה מצאה את אושרה כאן.

בשנת 48 נהרג אבא בפעולת בשיט והדבר כמעט ושבר את אמא. היא נאלצה להתמודד לבד עם השכול ועם שלושה ילדים שנותרו ללא אב. במשך תקופה ארוכה התמודדה אמא עם הכאב והשכול וגידול הילדים. משהתקשתה להתמודד עם הקשיים החליטה אמא להתחיל את חייה מחדש ולהתקשר ליוסף אלוני שיהיה אב ומשענת לילדיה. יוסף הביא למשפחה את בנו אילן וכך התרחבה המשפחה. בהמשך עברה אמא לעבוד במתפרה ותפרה חזיות לחברות המשק. אמא אהבה מאד לבלות ללמוד ולטייל ולראות את העולם ואת הארץ. היא הרבתה להשתתף בפעילויות של למידה ובכל פעילות תרבותית של המשק. היא אהבה את החיים וניצלה כל יום כדי ללמוד ולספק את סקרנותה הבלתי נגמרת. היא אהבה לקרוא ספרים ולהשתתף בהרצאות והתעניינה בכל מה שקורה בארץ. גם כשראייתה הלכה וכבדה היא נעזרה בקלטות ובמתנדבי קריאה, כדי להמשיך ולהכיר את הספרות החדשה ולשמוע מה נכתב בעיתונים וביומן. בחודשים האחרונים בגד בה ליבה והיא התקשתה בנשימתה. לאחר מספר שבועות הלכה לעולמה והיא בת כמעט מאה שנים.

עמיר לוי

אמא שלי (דברים שאמר עמיר לוי על קבר אמו ביום הקבורה).

אמי, אמי, את ואני יודעים כמה היינו קשורים, כמה היינו מחוברים, כמה הייתי תמיד הילד המוכשר שלך, ואת לי אם יחידה דואגת וגאה. יחד עברנו מכאובים ורגעי אושר, יחד עברנו את כאבי השכול והיתמות ואת החיבור מחדש שלך לאישך השני. בזכות אמונתך בי והדחיפה שלך יצאתי ללימודי וזכיתי לממש את כישורי. את ספרי השני הקדשתי לך, ובו

כתבתי לך הקדשה: "לאימי שנטעה בי את הכמיהה והסקרנות לדעת". כי זאת האמת שלי ושליך. החדר הישן והקטן שלך היה מלא בספרי אומנות, תקליטים קלאסיים, ושרתה בו האהבה ליופי, לנוי, לתרבות. כל כך אהבת את החיים שגמעת אותם מלא חופניים. קונצרטים, תיאטרון, טיולים, הרצאות, תמיד יכולת עוד ועוד. רצית לגמוא את החיים עד בלי די. מין דחף סמוי היה בך כאילו רוצה לפצות על הכאב והאובדן, שליוו את חיך.

פעמים רבות סיפרתי על הטיולים המשותפים שלנו בעולם. את ואני בלי אף אחד אחר. את היית זו, שתמיד כעסה עלי על שאני מקצר את משך הטיול, "הקיבוץ יכול לחכות, העולם לא" היית אומרת. בכל יום בטיולינו היית את המשכימה קום ונוזפת בי על שאני עדיין במיטה. "יש מה לראות ואתה עוד במיטה" היית נוזפת בי. תמיד כשהגענו למקום לינה היית תחילה סורקת את הסביבה לראות מה אפשר עוד להספיק לראות. ישנת איתי על מחצלת בופן, עפת איתי בטייפון בפיליפינים, שטת איתי בקאנו בג'ונגלים של תאילנד, נרטבנו עד לשד עצמותינו במונסון במזרח, הגענו לג'ונגלים נידחים רק כדי שתוכלי לראות שבטים נידחים, היינו צריכים להיות הראשונים לטייל במזרח אירופה עם נפילת הקומוניזם, כי לך לא הייתה סבלנות לחכות. חרשת איתי את כל ארצות הברית באוהל ושק שינה ובקמפינגים נידחים וכל זאת בגיל מאוחר יחסית. לא ויתרת לי על אף קניון, שמורת טבע או אתר תיירות. ירדת ברגל לקניונים, עלית על הרים, אף כי לא היה לך כוח אחר כך לחזור. לא אשכח שהגעת אלי לארצות הברית אחרי טיסה מישראל ועמדת על כך, שבדרך מלוס אנג'לס לסנטה ברברה ניראה עוד כמה דברים, כדי שלא ניסע סתם ישר אלי. התעקשת שניסע במיוחד לביקור במוזיאון גוגנהיים ושנלך לראות את הוליווד. הגעת בלילה אל ביתי מאושרת שהספקת לראות עוד משהו בדרך.

נסיעה ללא טיול נחשבה בעיניך תמיד ביזבוז זמן. תמיד הזכרת לי את כל המקומות שלא ראית או שלא הראיתי לך במעין כעס מקניט. לא היה טיול או הרצאה או הצגה או פעילות בקיבוץ שלא נרשמת ולא השתתפת. עד יומך האחרון כמעט המשכת להשתתף בכל פעילות של קבוצת הקשישים. ביתך תמיד היה פתוח לאירוח מתנדבים. יצרת קשרים אמיצים עם מתנדבים מכל העולם, ואני יודע שזה היה פטנט נוסף שלך לבנות קשרים, שאכן איפשרו לך לטייל באירופה ולחיות זמן מה בנורבגיה. ואלין פה איתנו כאן בהלוויתך. הדירה שלך הייתה מאז ומתמיד המרכז המשפחתי בו נפגשנו אנחנו ילדיך, נכדיך וניניך. תמיד התעניינת בכלם דאגת לחיי הזוגיות שלהם ולמצבם האישי והמקצועי. ידעת להקשיב ולהתעניין בחיי כל אחד מהם, והייתה לך סקרנות אמיתית לשמוע מה שעובר על כל אחד מהם. הארכת לחיות כמעט מאה שנים בהן חווית את מותו של אבא, של יוסף בעלך השני, של יורם בנך הבכור, של אחיך ואחותך, של בן זוגה של בתך כרמל ושל רבים מחבריך, שהלכו איתך כברת דרך ארוכה מגרמניה לקיבוץ, ככה זה כשמאריכים חיים. בשבועות האחרונים תש כוחך אבל את לא ויתרת. כל כך רצית עוד לחיות, עוד לראות, עוד להספיק, עוד להנות. נלחמת שוב ושוב ואפילו ברחת מחדרי החולים לביתך, כיוון שלא חשבת שהגיע הזמן ללכת. כל זאת עד שגופך ביקש את מנוחתו הסופית. זכיתי ומתת בעורך מחזיקה את ידי, מפנה מבט אחרון אלי, מבט של אהבה פרידה והשלמה, ואז נשימות אחרונות ודי.

קשה וכואב בלעדיך – בנך האוהב עמיר

אמא

עברו 30 יום ואני מתחילה להבין,
להבין את תחילת המשמעות
של מהו "אין אמא".
אומרים שצריך להתנחם
ואפילו לשמוח, שהיו לך חיים טובים,
מלאים, חיים שמחים ועצובים
חיים של עשייה ותקומה ..
אך בשבילי אלה רק דיבורים,
אם כי דיבורים יפים...
עבורי ככל שחיית יותר והארכת ימים,
כך היה מובן לי שאלה החיים,
שיש אמא ושבשבתות תמיד הולכים אליה,
וכך בשמחות שלנו ושלך
ובצער וביגון ובקושי ובנחמה..
זוהי בשבילי המשמעות של אמא
כמעט 100 שנה שלך הורגלנו,
שכך צריך וברור שיהיה
ואז פתאום זה נקטע
וצריך להתרגל לסדר חדש,
סדר חיים חדש לגמרי
בלי הורים בלי אח
רק אנחנו לבד.
וזה קשה גם אם יש לנו משפחות משלנו,
וגם המשפחה שלנו רוצה שתהיה
אמא וסבתא אבא וסבא
כי כך זה טוב וכך זה נעים
וכך ברור לי שמשפחה צריכה להיות...
אבל הגיע יום ה-30 ועוד הרבה ימים שיבואו אחר כך,
ותישארי זכרון מתוק כ"כ שילך וירחק מחיינו,
אבל לא מליבנו .....

נוחי בשלום, כי עברו לך חיים ארוכים כל כך.

באהבה.
תמר - בתך

אדית,

איפה ישנם עוד אנשים כמו האשה הזאת?
אדית יקירתי, היית אדם ואשה מיוחדת. בבואך לגור בשכונת "התמר" נוצר בינינו קשר של אמונה ועזרה הדדית.
היית אדם שכולו תרבות. אהבת במיוחד לשמוע מוזיקה ממוצארט עד שוברט ועד בכלל. אהבת יופי, טבע ונוף ופריחה בגן. ביתך היה עטוף בצמחים בעציצים אותם כה טיפחת. הייתה לך אהבה לספרות וספר הקריאה. באחת המכות שנחתו עליך, עם ירידת הראייה, נעזרת בקלטות, שנשלחו מנתניה, והיו לך לעיניים ולא נשברת. זימנת לביתך מתנדבת שתקריא לך עיתונים ותעדכן אותך על מה שקורה בארץ. רצית להיות תמיד בעניינים. למרות כל האסונות שפקדו את חיך, לא נתת לעצמך ליפול. תמיד קמת למען ילדיך, למען עצמך, כי לא קלה הדרך. רציתי לראות אותך ביום ההולדת המאה שלך, ואת כמעט והגעת למאה. אולם אישיותך הייתה תמיד כשל אשה בת 20.

נוחי על משכבך בשלום,
בצער רב, בהוקרה ואהבה
גיסיא

סוף זה תמיד התחלה

מילים: לאה נאור

לחן: יורם צדוק

סוף זה תמיד התחלה של משהו אחר.

- טוב יותר?

- רע יותר?

- לא יודעת מה יותר.

משהו אחר.

כשהדרך נגמרת מתחיל איזה שביל,

כשהלילה נגמר אז הבוקר מתחיל,

כשנגמרת שעה, עוד שעה מגיעה,

רק בסוף הידיעה מתחילה השגיאה.

סוף זה תמיד התחלה של משהו אחר.

יש תמיד יום מחר לכל יום שעובר,

כל חלום משומש מחליפים באחר.

כשנגמרת שנה, עוד שנה מתחילה,

כל תשובה מתחילה רק בסוף שאלה.

כי סוף זה תמיד התחלה של משהו אחר.

כשהסרט נגמר החיים מתחילים,

הצלילים מתחילים כשאין כבר מלים.

כשנגמור את הצלילי אז נתחיל צליל אחר.

כשנגמור את השיר אז נתחיל לדבר.

סוף זה תמיד התחלה של משהו אחר.

- טוב יותר? רע יותר?

- לא יודעת מה יותר.

משהו אחר.

